

תנ"ך

לבתי ספר עצמאיים

הוראות

- א. משך הבחינה: שעתיים.
- ב. מבנה השאלון ומפתח ההערכה: בשאלון זה שלושה פרקים.
פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים)	–	(16x3)	–	48 נקודות
פרק שני – עיון בנביאים ראשונים	–	(9x4)	–	36 נקודות
פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים,				
שמואל א	–	(16x1)	–	16 נקודות
סך הכול	–			100 נקודות
- ג. חומר עזר מותר בשימוש: תנ"ך שלם ונקי, בלי פירושים ובלי תוספות.
- ד. הוראות מיוחדות: בפרק השני יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י או מצודת דוד.

יש לכתוב במחברת הבחינה בלבד. יש לרשום "טיוטה" בראש כל עמוד המשמש טיוטה.
כתיבת טיוטה בדפים שאינם במחברת הבחינה עלולה לגרום לפסילת הבחינה.

השאלות בשאלון זה מנוסחות בלשון רבים, אף על פי כן על כל תלמידה וכל תלמיד להשיב עליהן באופן אישי.

בהצלחה!

השאלות

פרק ראשון – עיון בתורה (בראשית, דברים) (48 נקודות)

ענו על שלוש מן השאלות 1-5 (לכל שאלה – 16 נקודות).

1. בראשית י"ט, א'-ד'

א. "ויבאו שני המלאכים סדמה" (פסוק א').

לפי רש"י, מהי המטרה שלשמה הגיעו שני המלאכים לסדום, ומדוע לא הגיע לשם המלאך השלישי שהיה אצל אברהם? (6 נקודות)

ב. "ולינו ורחצו רגליכם" (פסוק ב').

רש"י: "וכי דרכן של בני אדם ללון תחילה ואחר כך לרחוץ?".

מהי התשובה של רש"י על שאלתו? (5 נקודות)

ג. "נסבבו על הבית מנער ועד זקן כל העם מקצה" (פסוק ד').

לפי רש"י, מה רצתה התורה להדגיש בדברים אלה? (5 נקודות)

2. בראשית כ"ד, כ"ט-ל"ו

א. "וירץ לבן אל האיש" (פסוק כ"ט).

לפי רש"י, מדוע רץ לבן? (5 נקודות)

ב. "ויפתח הגמלים" (פסוק ל"ב).

מה רש"י לומד מפסוק זה על זהירותו של עבד אברהם ברכושם של אחרים? (6 נקודות)

ג. "ויתן לו את כל אשר לו" (פסוק ל"ו).

לפי רש"י, מה הראה העבד ללבן, ולמה הכרחי לפרש כך? (5 נקודות)

3. בראשית כ"ו, א'-ה'

א. "ויאמר אל תרד מצרימה" (פסוק ב').

לפי רש"י, מדוע רצה יצחק לרדת למצרים, ומדוע אמר לו ה' לא לרדת לשם? (6 נקודות)

ב. "והתברכו בזרעך כל גווי הארץ" (פסוק ד').

מהי ברכה זו? הסבירו לפי רש"י. (4 נקודות)

ג. "וישמר משמרתו מצותי חקותי ותורתו" (פסוק ה').

הסבירו שלוש מן המילים המודגשות, לפי רש"י. (6 נקודות)

4. **בראשית נ', א'–י"ד**

א. עיינו בפסוק ו'.

על פי רש"י, הסבירו מדוע הזכיר פרעה את השבועה של יוסף לקבור את יעקב בארץ כנען. (5 נקודות)

ב. עיינו בפסוקים ז'–ח' ובפסוק י"ד.

על פי רש"י, מהו ההבדל בין הכתוב בפסוק י"ד ובין הכתוב בפסוקים ז'–ח', ומהי הסיבה להבדל זה? (5 נקודות)

ג. "גֶרֶן הָאֵטֶד" (פסוק י').

הסבירו מהו "גֶרֶן הָאֵטֶד" על פי שני הפירושים של רש"י. (6 נקודות)

5. **דברים ל"ב, מ"ד–מ"ח**

א. "וידבר את כל דברי השירה הזאת... הוא והושע בן נון" (פסוק מ"ד).

על פי רש"י, הסבירו מדוע גם יהושע דיבר את דברי השירה באוזני העם, ומדוע הוא מכונה "הושע" בפסוק זה.

(5 נקודות)

ב. "כי לא דבר רק הוא מִפֶּם" (פסוק מ"ז).

בפירושו השני לפסוק זה רש"י מביא את הפסוק מבראשית, ל"ו, כ"ב: "ואחות לוטן תמנע".

הסבירו מה רש"י לומד מן הפסוק בבראשית, ומה הקשר של הלימוד מפסוק זה לפסוק מ"ז בדברים. (5 נקודות)

ג. "בעצם היום הזה" (פסוק מ"ח).

(1) על פי רש"י, הסבירו מדוע מודגש "בעצם היום הזה".

(2) על פי רש"י, ציינו מקרה אחד נוסף בתורה שנאמר בו "בעצם היום הזה", והסבירו את משמעותו.

(6 נקודות)

פרק שני – עיון בנביאים ראשונים (36 נקודות)

ענו על ארבע מן השאלות 6-11 (לכל שאלה – 9 נקודות; לכל סעיף – 3 נקודות).

שימו לב: יש לענות על פי אחד הפרשנים: רש"י אן מצודת דוד.

6. יהושע ד', ג'–י"ח

א. "שאו לכם... שתים עשרה אבנים והעברתם אותם עמכם" (פסוק ג').

רש"י: "והעברתם אותם עמכם" - כמצוות משה...".

מדוע ציווה אותם משה להעביר את האבנים?

ב. "ושתים עשרה אבנים... עד היום הזה" (פסוק ט').

איזה כלל בא לידי ביטוי במילים המודגשות?

ג. עיינו בפסוק י"ח.

רש"י: "נִיתְקַן כְּפוֹת רִגְלֵי הַכֹּהֲנִים" - ...נמצא ארון מצד זה וישראל מצד זה, נשא ארון את נושאו ועבר".

מהו הקשר בין דברים אלה לבין החטא של עוזה ב**שמואל ב**, פרק ו', פסוקים ז'–ח'?

7. שופטים ד'

א. עיינו בפסוקים ד'–ה'.

מה אפשר ללמוד מפסוקים אלה על דבורה הנביאה? כתבו שני פרטים.

ב. "לך ומשכת" (פסוק ו').

הסבירו מה הצטווה ברק לעשות, וכתבו מדוע הצטווה בלשון זו.

ג. "אפס כי לא תהיה תפארתך על הדרך אשר אתה הולך" (פסוק ט').

כתבו מה הם שני ההישגים שאיש צבא יכול להתפאר בהם, והסבירו מדוע במלחמה זו לא יוכל ברק להתפאר בהישגים אלה.

8. שופטים ה', א'–ז'

א. "אנכי לה' אנכי אשירה" (פסוק ג').

הסבירו את הכפילות של המילה אנוכי בפסוק ג'.

ב. עיינו בפסוקים ד'–ה'.

איזה מאורע היסטורי מוזכר בפסוקים אלה, ומדוע הוא מוזכר?

ג. עיינו בפסוק ו'.

לפי רד"ק, הסבירו לָשֵׁם מה שמגר בן ענת ויעל מוזכרים בפסוק.

9. שמואל א, ח', א'-ח'

- א. עיינו בפסוקים ה'-ו'.
הסבירו מדוע הייתה הבקשה של בני ישראל רעה בעיני שמואל.
- ב. הסבירו את הקשר בין פסוק ז' לפסוק ח'.
- ג. הסבירו את פסוק ט'.

10. שמואל א, י"ב, ב'-כ"ב

- א. "ואני התהלכתי לפניכם מנערי עד היום הזה" (פסוק ב').
מדוע ציין זאת שמואל בתוכחתו?
- ב. "גם עתה התייצבו וראו... כי רעתכם רבה... לשאול לכם מלך" (פסוקים ט"ז-י"ז).
מהו המופת שעשה שמואל, וכיצד תמך המופת בטענתו שהבקשה שיתמנה עליהם מלך רעה?
- ג. עיינו בפסוק כ"ב.
הסבירו מדוע "לא יטש ה' את עמו".

11. שמואל ב, ו'

- א. "וישלח עזה אל ארון האלקים ויאחז בו... ויחר אף ה' בעזה" (פסוקים ו'-ז').
הסבירו את החטא החמור של עזה.
- ב. עיינו בפסוק ט"ז ובפסוק כ'.
הסבירו מדוע בָּזָה מיכל לדוד.
- ג. "ועם האמהות אשר אמרת עִמָּם אֶפְבֹּדָה" (פסוק כ"ב).
הסבירו את תשובת דוד למיכל.

פרק שלישי – בקיאות בספרים יהושע, שופטים, שמואל א (16 נקודות)

ענו על שאלה 12.

12. לפניכם עשרה סעיפים (א-י), ובהם קטעי פסוקים.
 בחרו בשמונה סעיפים, העתיקו למחברתכם את האות המציינת כל סעיף שבחרתם, וכתבו ליד האות על מי נאמרו הדברים, ובאיזה הקשר הם נאמרו (לכל סעיף – 2 נקודות).
- א. "וימס לבבם ולא היה בם עוד רוח מפני בני ישראל".
 - ב. "וישימה תל עולם שממה עד היום הזה".
 - ג. "מאת ה' היתה לחזק את לבם לקראת המלחמה את ישראל".
 - ד. "עם חרף נפשו למות".
 - ה. "ואם באמת ובתמים עשיתם... שמחו באבימלך וישמח גם הוא בכם".
 - ו. "ויבער מגדיש ועד קמה ועד כרם זית".
 - ז. "ותהי חטאת הנערים גדולה מאד את פני ה'".
 - ח. "הנה האיש... זה יעצר בעמי".
 - ט. "אשר הצלני מיד הארי ומיד הדב".
 - י. "והנה לו משתה בביתו... והוא שכר עד מאד".

בהצלחה!